

NYTT fra Hydrologirådet

www.hydrologiraadet.no

Juni 2020

Leder

Annerledesvåren

Covid-19 pandemien har de siste månedene gitt oss et krøsjkurs i digitale møteplasser. Selv har jeg de siste fire månedene tatt på meg tøfler og tuslet ned til kontor-kroken jeg har i kjelleren. I denne tiden har jeg vært på utallige på hjemmebesøk hos kollegaer over hele Europa, og de hos meg.

Vi klarte overgangen til digitale møteplasser raskt og effektivt. I noen tilfeller tror jeg faktisk at man gjennom disse treffer flere enn gjennom tradisjonelle fysiske møter og arrangementer. Paradoksalt har påtvunget isolasjon på mange måter ført oss litt nærmere hverandre. Kanskje fordi vi savner kontakten med kollegaer og fagmiljøet, eller fordi det er så enkelt å bli med. Dette er noe vi bør se på hvordan vi fortsatt kan utnytte også når situasjonen begynner å normalisere seg.

Også Hydrologirådet har måtte tilpasse seg denne uvante situasjonen. Årsmøtet ble avholdt digitalt, med større deltagelse enn på mange år. Styret har også hatt sine siste møter på Teams.

Digitale møteplasser vil aldri fullt ut erstatte de fysiske møtene og direkte sosial kontakt. Men de har vist at de kan være et supplement som vi i Hydrologirådet kan utnytte for å rekke ut til flere både i og utenfor fagmiljøene våre gjennom f.eks. i større grad strømme fra fagmøter og konferanser. Konferansen som var planlagt på Verdens vanddag i mars og som måtte utsettes, vil gå av stabelen på CIENS, også med streaming, i november.

Ole Einar Tveito, leder

En passe varm og våt sommer ønskes alle NHRs medlemmer!

Ole Einar Tveito, nyvalgt leder, er utdannet hydrolog fra UiO. Han er seniorforsker i klimatjenesteavdelingen på Meteorologisk institutt. Han har jobbet mest med å utvikle griddete klimadata som brukes til klimaovervåkning, i hydrologiske modeller og for å forstå hvordan klimavariasjoner virker inn på f.eks. sårbare økosystem.

Handlingsplan for overvannshåndtering i Oslo kommune

Oslo kommune vedtok «Strategi for overvannshåndtering» i 2014 og «Handlingsplan for overvannshåndtering» i 2019. Handlingsplanen foreslår totalt 18 tiltak, strukturert i fem temaer/kapitler:

1. Utvikle og forbedre kunnskapsgrunnlaget
2. Forebygge konsekvenser av overvann på avveie
3. Alle kommunale prosjekter skal være forbilder
4. Tettere samarbeid mellom etatene
5. Veilede og informere

Tiltakene skal hjelpe med å oppfylle målene i strategien, som grovt sagt gjelder tre områder: Forebygge skader og ulemper, oppfylle god vannkvalitet i vassdrag og benytte overvann som ressurs.

Etter at handlingsplanen ble vedtatt i bystyret september 2019 er det etablert en tverretattlig organisasjon. Plan-og bygnings-etaten har fått koordineringsansvaret, og det er ansatt egen overvannskoordinator.

Noen av tiltakene ble igangsatt før 2019, bl.a. revisjon av gatenormalen, men de kanskje viktigste tiltakene ble satt i gang først våren 2020.

Disse er:

- Utarbeide temakart for overvann og urban flom
- Revidere veileder for overvannshåndtering

Førstnevnte vil både lage et digitalt kart som skal vise hvor det er flomutsatte områder i byen, og en skybruddsplan som vil vise hvor og hvordan vi kan håndtere flomvannet.

Veilederen vil definere hvordan man kan ivareta alle aspekter med overvann i plan- og byggesaksbehandlingen og i eksisterende bebyggelse.

Begge disse tiltakene vil pågå i ca. 3 år fremover, men allerede i 2021 vil vi få verdifulle resultater fra begge prosjektene, som vil implementeres i saksbehandlingen og pågående revisjon av kommuneplanen.

I tillegg pågår det et kontinuerlig arbeid med å implementere overvannstiltak i alle prosjekter kommunen bygger. Bildene under viser et regnbued bygget på Olav Ryes plass i forbindelse med oppgraderingen av Thorvald Meyers gate og et regnbued i Maridalsveien i forbindelse med et sykkelprosjekt.

Hold øynene oppe når du går i Oslos gater så vil du etter hvert se mange flere slike tiltak!

Yvona Holbein, Oslo kommune

Tørke – en kryptende naturfare

Doktorgradsstudent
Sigrid Jørgensen Bakke.

Sigrid Jørgensen Bakke gjennomfører et doktorgradsprosjekt der hovedfokus er å utvide forståelsen av nordiske sommer-tørker i et historisk og fremtidig perspektiv. Tørke er en naturfare som kommer kryptende og bringer med seg en rekke negative konsekvenser. Til og med i våte Norge fikk vi for bare to år siden erfare konsekvensen av en ekstrem tørke, inkludert store avlingssvikt, rekordmange skogbranner og problemer med vannforsyningen og vannkraftproduksjonen flere steder.

Dybdeanalyser av tørkehendelser kan gi oss verdifull kunnskap om hvordan de forplanter seg i den hydrologiske syklusen. Første del av prosjektet tar derfor for seg en historisk analyse av 2018-tørken. Det har da

vært viktig å se tørkehendelsen i sin helhet; på tvers av landegrensene, og koble de stor-skala atmosfæriske driverne til responsen i lokale elver og grunnvannsmagasiner.

Videre undersøkes hva vi kan forvente av endringer i tørke gitt et 2°C og 3°C varmere klima ved hjelp av lange modellsimuleringer. I tillegg til endringer i tørkerelaterte enkeltvariabler, studeres endringer i sammensatte hendelser knyttet til negative konsekvenser. Håpet er at doktorgradsprosjektet kan bidra til å forbedre tørkeprognoser og veilede tørketilpasning for fremtiden.

Sigrid er stipendiat ved Institutt for geofag, Universitetet i Oslo.

Medlemmet

COWI er et av Norges ledende rådgivende ingeniørselskap innen rådgivning og prosjektering av komplekse funksjonsbygg, effektive transportløsninger, blågrønne løsninger og bærekraftig byutvikling. Med 1 200 ansatte i Norge og over 7 300 internasjonalt er COWI en fremtredende aktør innen våre felt, og vi er til enhver tid involvert i mer enn 12 000 prosjekter globalt og 5 000 prosjekter i Norge.

I COWI er det seksjonen Vannplanlegging og klimatilpasning som jobber med hydrologi. Av til sammen 17 medarbeidere i seksjonen finner vi tre hydrologer som jobber utelukkende med flom og hydraulikk i vassdrag. Resterende fagpersoner i seksjonen er VA-ingeniører, hydraulikere og økonomer.

Disse arbeider med modellering av vannforsyning og avløpssystemer, overvannsanalyser og prosjektleidelse. COWI har også medarbeidere i andre seksjoner av avdeling Vann og miljø som jobber med relaterte oppgaver på kontorer rundt om i hele Norge.

Oppdragene våre spenner fra dimensjonering av overvannsanlegg for veiprosjekter til større flomsonekartlegginger for kommuner rundt om i landet. Vi utfører også en rekke vurderinger for utbyggere i henhold til kravene i TEK17 for sikring mot flom og stormflo.

COWI

«Kraftverkshydrologi og miljøforhold»

avholdes på Gardermoen 17.-18. november. Se programmet her: https://www.energinorge.no/kurs-og-konferanser/2020/q4/Kraftverkshydrologi_og_miljoforhold/

Verdens vanndag 2020:

«Vann og klimaendringer»

går av stabelen på CIENS i november, også med streaming.

Nyvalgt NHR styre 2020-2021/-22

Leder:

Ole Einar Tveito, met

Nestleder:

Kjetil Sandsbråten, SWECO

Styremedlemmer:

Hege Hisdal, NVE
Tharan Fergus, VAV-Oslo kommune
Knut Alfredsen, NTNU
Erlend Moe, Glitre
Ståle Haaland, NMBU

Samarbeid med Unge Hydrologer

Hydrologirådet har innledet et samarbeid med Unge Hydrologer.

En representant deltar som observatør på NHRs styremøter og det skal samarbeides om bl.a. fagmøter om hydrologisk forskning, med fokus på presentasjon av arbeider til studenter og unge hydrologer.

Unge hydrologer er en forening for de under 40 år med interesse for hydrologi. Foreningen sitt formål er å bygge opp et kontaktskapende miljø gjennom blant annet faglige foredrag, sosiale treff og felteksperimenter.

Følg Unge Hydrologer på facebook:

<https://www.facebook.com/ungehydrologer/>

Post til NHR

Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo
Tlf: 22 95 95 95 E-post: nhr@nve.no
www.hydrologiraadet.no